

Kolonija Massachusetts Bay

Pavišić, Filip

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:852978>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski Fakultet

Dvopredmetni preddiplomski sveučilišni studij Engleskog jezika i književnosti i
Povijesti

Filip Pavišić

Kolonija Massachusetts Bay

Završni rad

Mentor: izv. prof. dr. sc. Dubravka Božić Bogović,

Osijek, 2017.

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Dvopredmetni preddiplomski sveučilišni studij Engleskog jezika i književnosti i
Povijesti

Kolonija Massachusetts Bay

Završni rad

Humanističke znanosti, povijest, hrvatska i svjetska ranonovovjekovna povijest

Mentor: izv. Prof. dr. sc. Dubravka Božić Bogović,

Osijek, 2017.

SAŽETAK

Kolonija Massachusetts Bay ili Kolonija Zaljeva Massachusetts bila je jedna od prvih kolonija koje su nastale na području današnjih Sjedinjenih Američkih Država. Nezadovoljni vjerskim progonima u Velikoj Britaniji, skupina puritanaca odlučila je pronaći bolji život i sudbinu u Novom svijetu. Kompanija Massachusetts Bay je od kralja Karla zatražila i dobila izdanu povelju kojom joj se omogućilo nastanjivanje Zaljeva na Istočnoj obali današnjeg SAD- a susjedno od tada već postojeće kolonije Plymouth. Vođe Kolonije Massachusetts Bay bili su vrhovni članovi Puritanske Crkve, prvi guverner Kolonije bio je John Winthrop, a njegov zamjenik bio je John Dudley. Uprava kolonije bila je u upravi Crkve, Kolonija je djelovala kao dioničarsko društvo, a biranje na vlast djelovalo je na principu da samo oni s dovoljno kapitala i dionica mogu birati ili biti izabrani. Nezadovoljno stanovništvo od Winthropa je zatražilo da im pokaže sadržaj povelje, u kojoj je pisalo da svi članovi Kolonije imaju jednaka prava u donošenju zakona u koloniji te nakon toga vrhovnu vlast u Koloniji preuzima Vrhovno vijeće u koje su i dalje mogli biti izabrani samo puritanci. Iako je kruna izdala povelju s namjerom da stvori poslovnu kompaniju na novom kontinentu, Kompanija je uspjela svo poslovno upravljanje prebaciti na Koloniju, te je uspjela stvoriti vlastitu vladu s relativno malom odgovornošću prema kruni. Nakon velike migracije velikobritanskog, pretežno puritanskog stanovništva u Koloniju Massachusetts Bay, 1930- ih godina, započinje ekonomski razvoj kolonije, ali također dolazi i do sve većih progona stanovništva koji nisu bili puritanci, pretežno anglikanaca, kvekera i baptista. Iako je u početku stanovništvo Kolonije bilo u dobrim odnosima s domorodačkim stanovništvom, u kasnijim godinama dolazi do brojnih krvavih ratova oko zemlje. Nakon sve većeg razilaženja između krune i Kolonije, 1684. godine kruna ukida povelju, Koloniji Massachusetts Bay priključuje Kolonije Plymouth i Maine te postavlja novu vladu poveljom iz 1691. Godine i stvara Provinciju Massachusetts Bay.

Ključne riječi: puritanci, puritanska migracija, Zaljev Massachusetts, John Winthrop

SADRAŽAJ

1. UVOD.....	1
2. POVIJEST PURITANIZMA U ENGLJSKOJ, PROGONI I NASELJAVANJE ISTOČNE OBALE SAD – A.....	2
3. VELIKA PURITANSKA MIGRACIJA.....	5
4. „GRAD NA BRDU“	8
5. SVAKODNEVNI ŽIVOT U KOLONIJI.....	10
5.1. IZGLED KUĆA I NASELJA.....	10
5.2. IZGLED STANOVNIŠTVA.....	11
5.3. OBIČAJI.....	12
5.4. PLOVIDBA I TRGOVINA.....	14
5.5. ZAKONODAVSTVO I KAŽNJAVANJE.....	15
6. ODNOSI PURITANACA S DRUGIM RELIGIJAMA.....	17
7. ODNOSI PURITANACA S DOMORODAČIM STANOVNIŠTVOM.....	18
8. ZAVRŠNE GODINE KOLONIJE I STVARANJE PROVINCIJE MASSACHUSETTS BAY.....	20
9. ZAKLJUČAK.....	22
10. LITERATURA.....	23
11. INTERNETSKI IZVORI.....	23

1. UVOD

Kolonija Massachusetts Bay osnovana je 1628. godine nakon što je Kompanija Massachusetts Bay, ponukana propadanjem Kolonije Dorchester, te sve većem progonu puritanskog stanovništva Velike Britanije, od kralja Karla zatražila i dobila povelju kojom joj je dopušteno nastanjivanje Zaljeva Massachusetts te osnivanje kolonije na tom teritoriju. Iako je Kolonija započela s malim brojem, pretežno puritanskog stanovništva, 30-ih godina 17. stoljeća dolazi do velike migracije puritanskog stanovništva iz Velike Britanije u Koloniju Massachusetts Bay. Kolonija je poveljom bila gotovo samostalna, ekonomski i politički, od Velike Britanije, a na čelu kolonije su bili visoki crkveni dužnosnici. Prvi guverner kolonije bio je John Winthrop. Ovaj završni rad opisati će povijest kolonije Massachusetts Bay.

U prvom poglavlju detaljnije ću objasniti osnivanje Engleske Crkve i protestantizma od strane Henrika VIII. nakon njegovog sukoba sa Svetom Stolicom, izdvajanje posebne vrste protestanata, puritanaca, koji su htjeli pročititi protestantsku vjeru od utjecaja bilo koje druge vjere te se zbog toga sukobili s Engleskom Crkvom te bili progonjeni, što je na kraju utjecao na njihov odlazak i nastanjivanje istočne obale Sjeverne Amerike.

U drugom poglavlju ću detaljnije objasniti cjelokupnu migraciju britanskog stanovništva koja je trajala od 1620. godine do 1640. godine. U sljedećem poglavlju ću detaljnije objasniti svakodnevni život u Koloniji Massachusetts Bay, uključujući izgled nastambi i naselja, izgled stanovništva koje se tamo naseljavalo, običaje koje je stanovništvo donijelo iz Britanije te nastavilo održavati i u novoj koloniji, plovidbu i trgovinu stanovništva kojom se financirala kolonija te zakonodavstvo nove kolonije i načine kažnjavanja prekršitelja zakona.

Nadalje ću govoriti o odnosima stanovništva kolonije Massachusetts Bay, posebno njezinog puritanskog stanovništva, prema drugim religijama u koloniji, ali i o odnosima cjelokupne kolonije s domorodačkim stanovništvom. U posljednjem poglavlju još ću nešto reći o posljednjim godinama Kolonije Massachusetts Bay, njezinom raspadu 1691. godine i osnivanju Provincije Massachusetts Bay.

2. POVIJEST PURITANIZMA U ENGLESKOJ, PROGONI I NASELJAVANJE ISTOČNE OBALE SAD– A

U Engleskoj je u 16. stoljeću vladalo opće nezadovoljstvo Rimokatoličkom Crkvom, iako su Englezi uglavnom bili čvrsti katolici. Među Englezima je postojala latentna želja za reformom jer su zamjerali papino uplitanje u engleske poslove, utjecaj protestantskog filozofa i reformatora Johna Wycliffea, koji se po uzoru na Isusa Krista zalagao za ideal siromaštva, na srca ljudi još uvijek je bio jak i bili su nezadovoljni zbog prevelikih davanja novca papi.

Reformacija bi vjerojatno došla u Englesku i puno ranije da kralj Henrik VII. (1509. – 1547.) nije tražio rastavu braka od Katarine Aragonske, jer je bio očaran Ann Boleyn, a još jedan od čimbenika za traženje rastave braka bio je i taj što mu Katarina Argonska nije mogla dati nasljednika. Ali papa Klement VII., pod utjecajem snažnog Karla I. Španjolskog nije pristao na razvod i ne odobrava ga. Henrikovo strpljenje ubrzo nestaje te je svojim utjecajem uspio natjerati Parlament da proglasi zakon kojim bi kralj bio proglašen vrhovnim poglavarem Engleske Crkve.

Ovaj Akt o supremaciji donio je službeni raskid odnosa s Rimskom Crkvom 1534. godine. Reformacija je počela s tjelesnim motivom Henrika VIII. On je odmah imenovao Thomasa Cranmera nadbiskupom Canterburya. Nisu svi Englezi bili spremni prihvatiti Akt o supremaciji, pa je Henrik proglasio Akt o izdaji i herezi koji je rekao da je odbijanje prihvaćanja kralja kao poglavara Crkve Engleske i odbijanje prakticiranja katoličkih običaja, hereza. Mnogi rimokatolici su pogubljeni, uključujući dva istaknuta čovjeka: John Fisher, biskup Rochestera i Thomas More. Sir Thomas More bio je revni katolik i sudjelovao je u smrti brojnih engleskih protestanata. Svi protestanti i rimokatolici koji su se protivili Henriku pogubljeni su.¹

Henrik je umro 1547. godine. U to vrijeme Engleska je već postala protestantska zemlja. Henrikov sin Eduard VI. nastavio je sukob s Rimom. Eduard je umro 1553. godine, a nakon njegove smrti na prijestolje je došla Marija Tudor, Henrikova kći koju mu je rodila Katarina Aragonska. Kako je Marija bila rimokatolkinja, htjela je prisiliti narod na podložnost papi. Mnoge je protestante natjerala da napuste zemlju, a preko 300 ljudi dala je spaliti na lomači, zbog čega je prozvana Krvava Marija (Bloody Mary). No ona ipak nije mogla zaustaviti val promjena. Umrula je 1558.

¹ Arnold, Jack L., *Church History: The Reformation in England, part 1*

godine, a njena nasljednica i polusestra Elizabeta I. pobrinula se da papa ubuduće nema nikakav utjecaj na vjerski život u Engleskoj.

No neki su protestanti smatrali kako nije dovoljno to što su se odvojili od Rimokatoličke Crkve, već da iz protestantizma treba ukloniti sve tragove katolicizma. Željeli su pročistiti crkveno bogoslužje i zbog toga su nazvani puritanci (engleski naziv potječe od latinskog *puritas*, što znači “čistoća”). Neki su puritanci smatrali da crkvi nisu potrebni biskupi i da svaka crkvena općina treba biti samostalna, a ne pod upravom državne crkve. Zbog toga su se odvojili od Anglikanske Crkve te su nazvani separatistima.

Za vladavine kraljice Elizabete neki su puritanci počeli otvoreno kritizirati novoosnovanu crkvu. Kraljicu je smetao slobodan način odijevanja nekih svećenika, pa je 1564. godine naredila nadbiskupu od Canterburya da uvede stroža pravila u vezi s odijevanjem svećenstva. Puritanci nisu htjeli prihvatiti ta pravila jer su smatrali da bi to dovelo do ponovnog uvođenja svećeničkih odora kakve nosi katoličko svećenstvo. Daljnji spor nastao je oko stare crkvene hijerarhije u kojoj su biskupi i nadbiskupi bili nositelji crkvene vlasti. Elizabeta je zadržala biskupe, ali je zatražila da joj se zakunu na vjernost, priznajući je za poglavara Crkve.

Elizabetu je 1603. godine naslijedio kralj Jakov I., koji je svim silama želio natjerati separatiste da se pokore njegovoj vlasti.² Puritanci su zbog svojih ekstremnih stavova o uređenju crkve mislili da su oni primorani graditi Novi Jeruzalem, novi Božji grad za kojeg su vjerovali da je njima suđeno da ga sagrade u prekomorskim zemljama. Proganjali su ih katkad više, katkad manje – kraljica Elizabeta bila je snošljiva, ali već je Jakov I. bio stroži. Oni koji su ipak odlučili ostati svoje će misli širiti služeći se ne samo parlamentarnom slobodom govora nego i tiskanom riječju u obliku pamfleta. Svojim djelovanjem s vremenom su stvorili podlogu za razmišljanje o izbacivanju „krune“ iz „parlamenta“, a kad na prijestolje sjedne dinastija Stuart, zagledana u europske kontinentalne apsolutne monarhije, nastat će zapaljiva smjesa koja će planuti građanskim ratom.³

Godine 1608. jedna skupina separatista iz grada Scroobyja pobjegla je u Nizozemsku, nadajući se da će tamo uživati veću slobodu. No budući da su Nizozemci bili vrlo tolerantni prema drugim religijama i raspuštenom vladanju, separatistima je u Nizozemskoj bilo još teže nego u Engleskoj. Stoga su odlučili napustiti Europu i započeti nov život u Sjevernoj Americi. Zbog svojih vjerskih uvjerenja bili su spremni otputovati daleko od svoje domovine i zato su dobili naziv “Pilgrims” (hodočasnici, putnici). Nakon što su dobili dozvolu da se nasele u britanskoj koloniji Virginiji, u

² *Tko su bili Puritanci*, Internetska biblioteka Watchtower, str. 11.

³ isto

rujnu 1620. godine ukrkali su se na brod Mayflower i isplovili za Sjevernu Ameriku.⁴ Nakon dva mjeseca plovidbe olujnim sjevernim Atlantikom, stotinjak odraslih ljudi i djece stiglo je do poluotoka Cape Coda, nekoliko stotina kilometara sjeverno od Virginije. Tamo su potpisali Mayflowerski ugovor, dokument u kojem su izrazili želju da osnuju novu koloniju i poštuju zakone koji će u njoj vladati. Dana 21. prosinca 1620. godine naselili su se na području današnjeg grada Plymoutha. Ta je skupina izbjeglica doputovala u Sjevernu Ameriku potpuno nespremna za zimu. U prvih nekoliko mjeseci pola ih je umrlo. No kad je došlo proljeće, već im je bilo puno lakše. Oni koji su preživjeli sagradili su prave kuće, a Indijanci su ih naučili kako uzgajati domaće poljoprivredne kulture. U jesen 1621. godine doseljenici su već imali svega u izobilju, pa su priredili posebnu svečanost kako bi zahvalili Bogu za sve njegove blagoslove. U spomen na tu svečanost nastao je Dan zahvalnosti, praznik koji se još i danas slavi u Sjedinjenim Državama i nekim drugim zemljama. S vremenom su počeli stizati i drugi doseljenici, tako da je za nepunih petnaest godina kolonija u Plymouthu imala preko 2 000 stanovnika.⁵

U međuvremenu, u Engleskoj su i neki drugi puritanci, po uzoru na separatiste, odlučili pronaći "Obećanu zemlju" s druge strane Atlantika. Nakon što je Kolonija Plymouth već bila uspostavljena, Velika Britanija pokušala je uspostaviti još nekoliko kolonija, Old Providence u Karipskom moru i pokušaj uspostavljanja kolonije na području Rta Ann. Nakon što je pokušaj uspostavljanja kolonije na Rtu Ann 1623. godine propao, te je naseobina napuštena dvije godine poslije s gubitcima od 3 tisuće dolara, većina stanovnika je napustila to područje, ali je Roger Conant ostao s nekoliko pomoćnika na dotadašnjoj naseobini i nastavio održavati posjede.⁶ Nekoliko godina poslije, „Avanturisti u Engleskoj“ zajedno s kapitalistima među kojima su bili Thomas Dudley i lokalni guverner John Endicott, 1628. godine dobivaju patent od Vijeća za Novu Englesku. Patentom je puritancima dodijeljena zemlja na prostoru Zaljeva Massachusetts koja se prostirala tri milje sjeverno od rijeke Merrimac sve do tri milje južno od mjesta Charles. Povelja s jednakim pravima koja su dodijeljena Kompaniji Nova Engleska 1628. godine, 1629. godine je također dodijeljena i Kompaniji Massachusetts Bay.

Godine 1628. John Endicott poveo je prvu ekspediciju u novu koloniju, te je s oko pedeset ljudi s kojima je doplovio na brodu Abigail, počeo uređivati dodijeljeno područje, koje će kasnije biti nazvano Salem, kako bi bilo spremno za dolazak ostatka stanovništva. Endicottu i njegovim suputnicima su se u Salemu pridružili i Roger Conant i ostali pripadnici bivše naseobine na Rtu Ann. John Endicott je neslužbeno izabran i za prvog guvernera novoosnovane kolonije, prije nego

⁴ isto

⁵ isto

⁶ Adams, James Truslow, *The Founding of New England*, Boston, The Atlantic Monthly Press, 1921., str. 126.

što u Salem dolazi John Winthrop koji je izabran za prvog službenog guvernera Kolonije Massachusetts Bay.⁷

3. VELIKA PURITANSKA MIGRACIJA

Velika puritanska migracija bila je u 17. stoljeću tijekom kojeg su se engleski puritanci preselili u Novu Englesku, Chesapeake i Zapadnu Indiju. Engleska migracija u Massachusetts sastojala se od nekoliko stotina hodočasnika koji su odlazili u Plymouthovu koloniju 1620-ih godina i između 13.000 i 21.000 iseljenika koji su odlazili u Massachusetts Koloniju u razdoblju između 1630. i 1642. godine. Puritanci su napustili Englesku prvenstveno zbog vjerskih progona, ali i zbog ekonomskih razloga.⁸ U to vrijeme bile su dvije različite vrste puritanaca: separatisti i ne-separatisti.

Ne-separatistički puritanci htjeli su ostati u crkvi i reformirati ju iznutra. Separatistički puritanci smatrali su da je crkva prekorumpirana da se reformira, a umjesto toga htjeli su se odvojiti od nje. To je bilo problematično za separatiste jer je u to vrijeme crkva i država bila jedna u Engleskoj, a čin odvajanja od Engleske Crkve smatrao se izdajničkim. To je potaklo separatiste da napuste Englesku i idu za Novi svijet kako bi izbjegli moguću kaznu zbog njihovih uvjerenja i kako bi mogli slobodnije vjerovati.

Godine 1607. skupina separatista iz Yorkshirea napustila je Englesku i preselila se u Leiden, Nizozemsku u potrazi za vjerskim slobodama. Iako su tamo pronašli slobodu, na kraju su se umorili od njihovih napornih radnih mjesta u nizozemskoj industriji tkanine. Godine 1619., nakon što su živjeli u Nizozemskoj 12 godina, ovi separatisti su počeli tražiti investitore u Engleskoj koji bi bili spremni financirati njihovo putovanje u Novi svijet. Grupa se dogovorila s tvrtkom Plymouth koja je obećala financirati njihovo putovanje u Sjevernu Ameriku kako bi uspostavila koloniju. Zauzvrat, kolonija će tvrtki uzvratiti tako što će prikupljati i obrađivati korisne namirnice, kao što su krzno, drvo i riba, i poslati natrag u Englesku.⁹

U rujnu 1620. godine separatisti su otputovali u Novi svijet na iznajmljenom teretnom brodu nazvanom Mayflower i usidrili se na obalu Massachusetts u studenom, gdje su osnovali Koloniju Plymouth, prvu koloniju u Novoj Engleskoj. Ovaj događaj označava početak „Velike puritanske migracije“. Godine 1623. Kompanija Dorchester utemeljila je ribarsko naselje u Gloucesteru u

⁷ Isto, str. 127

⁸ Brooks, Rebecca Beatrice, *The Great Puritan Migration*

⁹ isto

Massachusettsu na Rt Ann. To je bilo prvo od mnogih kolonija „Starih Utemeljitelja“ u Novoj Engleskoj, koje nisu bile dio ni Kolonije Plymouth ili Kolonije Massachusetts Bay, a Puritanci su ih osnovali isključivo iz financijskih razloga, uglavnom za ulov ribe i prodaju Engleskoj i Španjolskoj. Naselje Gloucester nije se uspjelo održati te 1626. godine konačno propada, a kolonisti se sele u područje Salem gdje su započinju s gradnjom novog naselja bez da su dobili dozvolu kralja da to učine.¹⁰

Iako su prve kolonije osnovane kao poslovni pothvat, jedan od osnivača naselja Rt Ann, redovnik John White, također je želio da naselje bude mjesto utočišta za puritance koji su pobjegli od vjerskih progona u Engleskoj. Godine 1625. vjerska se klima u Engleskoj pogoršala kad je kralj Karlo I. došao na prijestolje. Budući da je kralj Karlo imao katoličku ženu koja je pogodovala katoličkoj vjeri, neprijateljstvo prema puritancima i protestantima podjednako se povećalo. To je navelo mnoge umjerene puritance u Engleskoj, među njima i ne-separatiste, da napokon napuste zemlju. Godine 1628. Kompanija New England, izvorni naziv tvrtke Kompanije Massachusetts Bay, dobila je dozvolu naseljavanja Salema i preuzela ilegalno naselje koje su tamo osnovali kolonisti iz propalog naselja Gloucester 1626. godine.

Godine 1629. puritanski čelnici Kompanije New England preimenovali su svoju tvrtku u Kompaniju Massachusetts By, koja je dobila povelju od kralja Karla I. da se bavi trgovinom u Novoj Engleskoj. U povelji nije bilo spomenuto da je tvrtka, kako bi nastavila s djelovanjem, morala zadržati svoje sjedište u Engleskoj te je Kompanija održala glasovanje u kolovozu te godine i odlučila premjestiti cijelu tvrtku u Novu Englesku. Pod vodstvom puritanskog odvjetnika Johna Winthropa, Kompanija je napustila Englesku u travnju 1630. godine i stigla u Novu Englesku u lipnju, gdje su naselili područje današnjeg Bostona i utemeljila Koloniju Massachusetts Bay. Kolonija je postala najveća kolonija u Novoj Engleskoj i bila je izuzetno uspješna. Neki izvori navode da su razlozi za migraciju kolonizatora u Massachusetts Bay bili daleko kompliciraniji od traženja vjerske slobode.

Kada su stare plantažne kolonije u Novoj Engleskoj počele propadati, kolonisti u Zaljevu Massachusetts vjerovali su da je to Božja kazna zbog osnivanja kolonije iz financijskih razloga, a ne religijskih. Kolonija Massachusetts Bay preuzela je neuspješne nasade plantaže Kompanije Dorchester, kao što je Gloucester, kao i neke od neuspjelih naselja Kompanije Plymouth, kao što su Hull i Weymouth, 1630-ih i 40-ih godina.¹¹ Tridesetih godina 17. stoljeća gomile puritanaca uskoro su počele pristizati u Novu Englesku, osobito nakon 1633. kada je kralj Karlo I. postavio Williama Laudu kao novog nadbiskupa Canterburyja koji je odmah počeo iskorjenjivati

¹⁰ isto

¹¹ isto

nekonformizam u crkvi. Laud je pokrenuo široko rasprostranjenu reakciju na disidente poput puritanaca koji su doveli do porasta puritanske migracije u kolonije. Kolonizatori u Zaljevu Massachusetts obično su bili srednje klase i obično su se selile cijele obitelji. Iako su puritanski migranti dolazili iz gotovo svakog naselja u Engleskoj, najveće skupine tih imigranata dolazile su iz istočne i južne Engleske, osobito istočno engleskih naselja Norfolk, Suffolka i Essex; London, Hertfordshire i Kent; i jugozapadna naselja Wiltshire, Somerset, Dorset i Devona.

Migranti koji su otišli u Chesapeake i Zapadnu Indiju bili su uglavnom iz Londona. Mali djelić ugovornih sluga (*indentured servants*)¹² također je poslan u Novu Englesku. Te su sluge vjerojatno bile slane zbog ugovora s trgovcima i obrtnicima koji su sami iselili iz Londona i Bostona, Engleske.¹³ Zapravo, mnogi od emigranata poslanih u ribarska naselja u Massachusettsu, New Hampshireu i Maineu bili su ugovorne sluge koje su dovođili trgovci u Barnstableu, Plymouthu i Dartmouthu. Nekoliko čimbenika dovelo je do kraja migracije u razdoblju 1640. – 1642. Ti čimbenici bili su osnivanje Dugog parlamenta 1640. i izbijanje Engleskog građanskog rata 1642. godine. Dugi parlament, koji je bio engleski parlament od 1640. do 1660. godine, restrukturirao je vladu, ograničio vlast kralja i kaznio savjetnike kralja Karla.

Iako na području Nove Engleske nije bilo migracije dvjesto godina, stanovništvo Kolonije Nova Engleska brzo je raslo. To je bilo zbog ravnoteže muškaraca i žena u Novoj Engleskoj, zdravog okoliša koji je doveo do duljeg životnog vijeka ljudi i trenda ženidbe parova u mlađoj dobi i velikih obitelji sa sedmoro do osmero djece, te s najmanje šestoro ili sedmoro koja su preživljavala do odrasle dobi. Godine 1650. ukupna populacija Nove Engleske iznosila je oko 22.800, a do sredine sljedećeg stoljeća došla je do 360.000, a do 1770. godine bilo je oko 581.000 stanovnika.¹⁴

¹² Ugovorni sluge (eng. *Indentured servants*), bili su ljudi koji su nakon potpisivanja ugovora, radili za svog poslodavca duži vremenski period dok ne bi otplatili dug koji su ranije stekli

¹³ Brooks, Rebecca Beatrice, *The Great Puritan Migration*

¹⁴ isto

Slika 1. - Slika prikazuje plovidbu flote Johna Winthropa prema istočnoj obali SAD – a gdje je bila osnovana Kolonija Massachusetts Bay. Brod Arbella na kojem je Winthrop održao svoj poznati govor „Grad na Brdu“ nalazi se u sredini slike, između ostala dva broda koja su vidljiva (https://en.wikipedia.org/wiki/Winthrop_Fleet)

4. „GRAD NA BRDU“

Na putu prema Koloniji Massachusetts Bay, dok su putnici još bili na brodu Arbella, John Winthrop održao je svoj poznati govor koji je znan pod imenima „Model kršćanske dobrotvornosti“ i „Grad na brdu“. Winthrop i ostali putnici vjerovali su da su oni posebno odabrani od Boga da napuste Veliku Britaniju i pročiste Anglikansku Crkvu od njenog lošeg utjecaja, na drugom teritoriju izvan Engleske

Dakle, jedini način da prilikom ovog putovanja izbjegnemo brodolom i da se pobrinemo za naše potomstvo je da slijedimo savjete proroka Miheje, da budemo pravedni i milostivi jedni prema drugima te da ponizni idemo uz Boga. U ovom našem pothvatu moramo djelovati svi zajedno kao jedan i voljeti i poštovati jedni druge kao što bi i svoju braću. Ne smijemo biti prekomjerni u našim uživanjima kako bi se i drugi mogli opskrbiti. Jedni prema drugima moramo pokazati blagost, pažnju, strpljenje i darežljivost. Moramo međusobno uživati u društvu drugih, suosjećati jedni s drugima, veseliti se zajedno, tugovati zajedno, raditi i patiti zajedno, pred nama uvijek imajući napreda naše zajednice te ćemo tako zadržati zajedništvo duha. Bog će biti naš gospodar te će se

on veseliti među nama, njegovim ljudima, te će nas blagosloviti kako bi još više mogli svjedočiti njegovoj mudrosti, moći i dobroti, nego što smo prije. Otkriti ćemo da je Bog izraelski među nama kada nam omogući da se nas deset uspije oduprijeti naletu 10 tisuća neprijatelja i kada buduće generacije o plantažama budu govorili „neka postane i uspije kao ona u Novoj Engleskoj“. Mi sebe moramo smatrati gradom na brdu i oči cijelog svijeta su uprte na nas. Zato, ako se budemo nepravedno odnosili prema Bogu prilikom ovog pothvata koji smo poduzeli, te nam zbog toga Bog uskrati pomoć, naša priča i sramota će se pročuti po svijetu. Omogućiti ćemo našim neprijateljima i učenjacima da govore loše o našem Bogu. Tim bi činom osramotili mnoge vrijedne božje sluge te njihove molitve pretvorili u kletve sve dok naposljetku nestanemo sa lica zemlje. Ovaj ću govor završiti riječima Mojsija, vrijednog božjeg sluga: „Ljubljeni, pred nama je sada život i smrt, dobro i zlo“, jer mi smo obvezani voljeti našeg Boga, voljeti se međusobno, te hodati njegovim koracima, poštovati njegove zapovijedi i savez sa njim, kako bi mogli živjeti i množiti se, te uživati zemlju koju nam Bog podari. Ali ako nam se srca iskvare, te se odrekneмо našeg Boga i počnemo štovati neke druge bogove, naša će djela, zajedno s nama nestati sa lica zemlje. Zato, izaberimo život kako bi mi i naši potomci mogli živjeti, tako da njega poštujemo i njemu se klanjamo, jer nam je on podario život uspjeh.¹⁵

Puritanci su vjerovali u teoriju predestinacije, teoriju po kojoj je njihova sudbina određena odmah po njihovom rođenju te da što god napravili ne mogu promijeniti svoju sudbinu. Također su vjerovali da su sve pristalice protestantske vjere unaprijed jedini spašeni te da će svi uživati dobar život i nakon smrti završiti u raj, a Winthrop zbog toga govori svima na brodu da zato trebaju uvijek poštovati Boga, štovati ga i zahvaljivati mu.

¹⁵ Winthrop John, *City Upon a Hill*, 1630.

5. SVAKODNEVNI ŽIVOT U KOLONIJI

5.1. IZGLED KUĆA I NASELJA

Postoji široko rasprostranjena pogrešna predodžba o tome da su kolonisti odmah nakon dolaska u Massachusetts počeli s izgradnjom drvenih kuća u kojima su živjeli. Povjesničari su opisali ove kuće kao prekrivene mahovinom i glinom i da su imale zemljane podove, upravo onakve kuće kakve su bile izgrađene u divljini i u kampovima drvosječa u mnogo kasnijem razdoblju. Poznata slika Ulice Leyden u Plymouthu, pokazuje dvostruki red drvenih kuća koje sežu do obronaka, koje su hodočasnici trebali graditi.

U stvarnosti, nijedan suvremeni dokaz nije pronađen koji bi podržao tu teoriju. Rani izvještaji o događajima u danima nakon naseljavanja obale puni su zanimljivih detalja vezanih uz svakodnevne događaje, ali nigdje ne nalazimo dokaze o drvenim kao što su moderni povjesničari pretpostavili da su postojale u to vrijeme. Ovaj jedinstveni oblik gradnje, međutim, bio je korišten u Skandinaviji od srednjeg vijeka i u dijelovima Njemačke, ali nikad se nije pojavio u Engleskoj. Također je dobro utvrđeno da sjevernoamerički Indijanci nisu znali ništa o ovoj metodi gradnje, čak i pleme Irokezi, koji su gradili tzv. „duge kuće“.¹⁶

Jedina vrsta drvene konstrukcije koja se koristila u Novoj Engleskoj u ranim danima postojala je u garnizonima izgrađenim kao zaštita protiv Indijanaca. U svim slučajevima trupci su bili pažljivo pravokutno rezani kako bi se mogli što više približiti jedni drugima, nikada nisu bili zarezivani, ponekad su bili prepolovljeni u kutovima građevina, ali najčešće su trupci bili užlijebljeni jedni u druge po uzoru na srednjovjekovne vojne građevine. Nekoliko ovih garnizon kuća još uvijek postoji i premda su se kasnije koristile kao stanovi, u početku su izgrađene kao utvrde.¹⁷

Prvi doseljenici u Zaljeva Massachusetts donijeli su sa sobom raznovrsne nove tehnologije, bili su dobro opremljeni alatom, i potpuno je vjerojatno da su ti radnici koristili svoja znanja i zanimanja na ovoj strani Atlantika baš onako kako su bili naučeni dugim stoljećima naukovanja u Engleskoj. Kuće tog ranog doba koje su očuvane i do danas, veoma su slične engleskim građevinama tog doba. Po dolasku, međutim, najpotrebnije je bilo osigurati sklonište te su, kako bi ga osigurale, pridošlice morale upotrijebiti sva moguća sredstva oko njih za gradnju nastambi. Đakon

¹⁶ Dow, George Francis, *Every Day Life in the Massachusetts Bay Colony*, str. 13

¹⁷ isto, str. 15

Bartholomew Green, tiskar bostonskih novina, govorio je da kada je njegov otac stigao u Boston 1630. godine, zbog nedostatka stambenog prostora on je obično imao utočište noću u praznoj bačvi, a tijekom sljedeće zime mnogi od siromašnijih stanovnika su nastavili živjeti u stanovima zbog nemogućnosti života u boljem prebivalištu. Francis Higginson, u svojoj „New-Englands Plantation“, tiskanoj 1630. godine, opisuje wigwamove u kojima su živjeli Indijanci koji su živjeli u Salemu kao "vrlo malene i jednostavne, napravljene s malim stupovima zabijenim u zemlju i tako savijene i pričvršćene na vrhovima i sa strane, prekrivene s granjem, šašem i starim otiračima. Čini se da su Englezi, kad su gradili „engleske wigwame“ kopirali građevine koje su izgradili Indijanci, naročito jer su se otirači za prekrivanje šatora mogli lako nabaviti od Indijanaca u zamjenu za komadić platna za jedra.¹⁸

5.2. IZGLED STANOVNIŠTVA

Godine 1630. bilo je više razlika u odijevanju nego u današnje vrijeme. Jednostavna, gruba odjeća majstora i radnika u različitim trgovinama bila je daleko od odjeće trgovca i magistra. Kožnu odjeću uglavnom su nosili radnici i sluge, budući da je jelenja koža bila jeftina, a koža je bila uobičajena za kožuhe i hlače u Staroj Engleskoj, pa se, dakako, tamo nosila. Čarape su izrađene od raznih materijala, a većina cipela imala je drvenu petu. Muškarci višeg socijalnog statusa su nosili dublete i pune hlače, te su se odijevali onako kako im je dopuštala veličina njihovih posjeda i visina prihoda, a neki su se odijevali i bolje nego im je ekonomski status to dopuštao. Rukavi su bili urezani. Padajuće trake na vratu su bile učestale u to doba, a u portretima tog perioda pojavljuje se laneni ovratnik.¹⁹ Nosili su se obični šeširi ili stožasti šeširi, a rukavice, ponekad elegantno vezene, bile su neizostavan odjevni predmet.

Prihvaćena ideja puritanske odjeće trebala bi biti revidirana, a viktorijanska norma sentimentalne jednostavnosti bi trebala biti odbačena. Postojala je velika raznovrsnost tkanina dostupnih u trgovinama u Londonu i Bristolu, a većina tih materijala je počela pristizati i u trgovine u Bostonu i druge obalne gradove, pošto je sve veće bogatstvo stanovništva to i omogućavalo. Fina odjeća bila je okružena finim namještajem, prema standardima razdoblja, a bogatstvo Kolonije povećalo se uz uspješan izvoz ribe, drva, klada i pletera, a to ih je opskrbljivalo raznovrsnim raskošima i

¹⁸ isto, str. 16-17

¹⁹ isto, str. 60

profinjenim predmetima. Brodovi su često putovali i Kolonija je držala korak s materinjom zemljom. Ljudska priroda i ljudska ranjivost bili su isti u 17. stoljeću kao i danas, a suci su smatrali poželjnim zaustaviti ekstravagantnu odjeću koja je u Koloniju došla iz Londona kako bi potaknuli duh ekonomije koji bi odgovarao siromaštvu novog naselja. Ministri su nadzirali zakonodavno tijelo.

Zbog nove i raskošne mode bilo je zabranjeno nošenje srebra, zlata i svilenih čipki, pojaseva i šešira. Ali to nije promijenilo ljudsku prirodu i iako su s vremena na vrijeme neki stanovnici odvedeni na sud i kažnjeni zbog raskošnosti, nošenje finih odjevnih predmeta oblikovanih prema londonskom načinu odijevanja nastavljeno je, a nekoliko godina kasnije ministri su opet pokušali uspostaviti zakone protiv raskošnosti. Bilo kakva čipka bila je anatema i nošenje kratkih rukava, kojim bi se pokazao bilo kakav oblik golotinje, bilo je zabranjeno. S druge strane, dugi su rukavi također bili zabranjeni, tako da su sluškinje i žene toga vremena mogle biti prilično izgubljene pri odabiru prikladne odjeće.²⁰

5.3. OBIČAJI

Kad je prva znatna imigracija prestala oko 1640. godine, od 25.000 doseljenika koji su tada živjeli u Koloniji, oko devedeset pet posto bili su mali poljoprivrednici ili radnici koji su se bavili ručnim(manualnim) poslovima, zajedno s mnogim ugovornim slugama koji su dolazili pod uvjetima ugovora kojim su bili vezani služiti svojim gospodarima na rok od nekoliko godina - obično pet ili sedam. Preostalih pet posto stanovništva sastojalo se od onih koji upravljaju kolonijom - dioničari u Kompaniji, svećenici koji su bili dovoljni da ispune duhovne potrebe svakog grada ili naseobine, koliko god oni bili mali, nekoliko ljudi s višim društvenim statusom i manjim bogatstvom, jedan odvjetnik i manjina velikih i malih trgovaca koji su živjeli u lučkim gradovima.²¹

Osnivači kolonije u zaljevu u Massachusettsu i većina onih koji su ih odmah slijedili bili su muškarci koji se nisu pokorili vladi i običajima Engleske Crkve. Oni su bili sljedbenici Johna Calvina čija je Ženevska Biblija bila čitana u čitavoj Engleskoj i čija su učenja duboko utjecala na englesku misao i običaje. Calvin je poučavao jednostavnost života i osobnu primjenu učenja o

²⁰ isto, str. 61-62

²¹ isto, str. 101

kojima se piše u Bibliji. Calvin je nastojao reformirati Ženevu i od nje stvoriti sveti grad, a zajednica koja je živjela u Ženevi bila je pod budnim okom Calvina, te su njihov svakodnevni život i njihovi običaji bili pažljivo motreni.²²

Zabranjene su sve besmislene zabave, uspostavljen je policijski sat i svi su bili obvezani pomagati jedni drugima te naporno raditi kako bi kolonija ostvarila materijalni napredak. Nadzirao se način odijevanja i osobno ponašanje, a dolazilo je i do doslovnih provođenja biblijskih zapovjedi te su čak i djeca bila pogubljava ako bi udarili roditelje. Istina je da je većina doseljenika iz Massachusettsa bila siromašna, a za većinu njih samo preživljavanje je ponekad bila borba. No, rast bogatstva u Koloniji, iako je donio sa sobom viši luksuz u naseobinama i bolje stanove, nije doprinio profinjenosti naroda.

Utjecaj i primjer kraljevskih guvernera, te sve češći trgovinski odnosi s Engleskom i drugim europskim narodima, donijeli su želju za bogatijim odijevanjem i uvođenjem nekih luksuznih stvari u njihove živote.²³ Činilo se da je život u Novoj Engleskoj prštao mogućnostima. Životni vijek njezinih građana postao je duži od onog u Engleskoj, a mnogo dulji od južnih engleskih kolonija. Stopa rađanja bila je gotovo dvostruko viša od stope u Marylandu i Virginiji. Često se kaže da je Nova Engleska izmislila djedove i bake, jer se događalo da su ljudi u velikom broju bili dovoljno stari da vide kako njihova djeca imaju djecu.

Stope pismenosti bile su također visoke. Zakon u Massachusettsu zahtijevao je da svaka naseobina s više od 50 obitelji ima školu financiranu porezima. Puritanci su htjeli da njihova djeca budu u stanju čitati Bibliju. Kolonija Massachusetts Bay je bila svijet muškaraca. Žene nisu sudjelovale na gradskim sastancima i bile su isključene iz odlučivanja u crkvi. Puritanski svećenici su u svojim spisima i propovijedima nastojali osnažiti mušku nadmoć. Propovijedali su da je duša imala dva dijela, besmrtnu mušku polovicu i smrtnu žensku polovicu. Vjerovalo se da su žene koje su trudne s muškim djetetom imale ružičastu boju kože i da su žene koje su nosile žensko dijete bile blijede. Imena žena pronađenih u popisnim izvješćima Massachusetts Bay-a uključuju Patience (Strpljenje), Silence (Tišinu), Fear (Strah), Prudence (Pažnju), Comfort (Udobnost), Hope (Nada). Ovaj popis odražava puritanske stavove o ženama sasvim jasno.²⁴

Odlazak u Crkvu bio je obavezan. Oni koji su redovito propuštali odlazak u crkvu bili su novčano kažnjavani. Propovijed je postala sredstvo rješavanja gradskih problema ili zabrinutosti. Crkvom

²² isto, str. 102

²³ isto, str 102- 103

²⁴ *Puritan Life*, U.S. History

je patrolirao čovjek koji je držao dugi štap. Na jednom kraju štapa bilo je perje kojima bi čovjek koji je patrolirao crkvom šakljavao brade djedova koji bi zaspali u crkvi, dok je na drugom kraju bila mala drvena glava kojom bi se upozoravala djeca koja su se smijala ili spavala u Crkvi. Crkva je doista bila ozbiljan posao. Puritanci su vjerovali da rade Božje djelo. Stoga, nije bilo mjesta za kompromis. Oštra kazna je bila izrečena onima za koje se smatralo da su skrenuli s Božjeg puta. Bilo je slučajeva kada su pojedinci različitih vjera bili obješeni na Boston Commonu.

Preljubnici su ponekad bili prisiljeni nositi grimizno "A" ako bi prošli s blagom kaznom. Najmanje dva poznata preljubnika bila su pogubljena u Koloniji Massachusetts Bay. Javni su zazori bili uobičajeni. Suprotno mitu, puritanci su se zabavljali. Bilo je proslava i festivala. Ljudi su pjevali i pričali priče. Djeci je bilo dopušteno igrati igre uz dopuštenje roditelja. Pijenje vina i piva bilo je uobičajeno. Svi puritanci nisu bili odjeveni u crnu, kako se vjeruje.²⁵

5.4. PLOVIDBA I TRGOVINA

Nova Engleska, sa svojim brojnim rijekama i razvedenom obalom je sve do 20. stoljeća bila mjesto za život mornara i mjesto za brodogradnju. Tijekom prvog stoljeća nakon naseljavanja veći dio stanovništva živio je blizu obale, a budući da su putovi između gradova bili loši, prirodno je slijedilo da su obrtnički brodovi konstantno zaposleni za transport na oceanu i plovnim rijekama, a pošto u narednim godinama nije pronađeno mnogo bogatog tla pogodnog za ratarstvo, mnogi su se stanovnici okrenuli ribarenju i trgovini.²⁶

Broj brodova u Novoj Engleskoj koji su se koristili u inozemnom trgovanju tijekom 17. stoljeća bio je značajan, a glavna uzdanica razmjene bila je trgovina ribom. Ribolov na otvorenom moru u ranim se danima odvijao u kopačima - prostranim, otvorenim čamcima koji nose nekoliko parova vesla i koji su bili opremljeni jarbolima i jedrima. Ponekad su bili natkriveni, u cijelosti ili djelomično, i obično su nosili jedan jarbol s jedrima. Mnoge od tih malih brodova sagradili su u zimskim mjesecima ribari i njihovi sinovi, budući da je ribar uvijek više ili manje brodograditelj na temelju svog poziva. Trupci za brod su se rezali u šumama te su se malo po malo iznosili, a brod je kada je bio sagrađen zapravo koštao svog vlasnika nešto više od izdataka za određenu

²⁵ isto

²⁶ Dow, George Francis, *Every Day Life in the Massachusetts Bay Colony*, str. 143

potrebnu opremu. Ove brodice mogle su biti usidrene bilo gdje na plaži ispred ribarove kuće, u njegovu pristaništu ili u šumi, a nazad do mora bi ga vukli volovi na sanjkama od drva.²⁷

Do 1665. bilo je 300 brodova u Novoj Engleskoj koji su trgovali s Barbadosom, Virginijom, Madeirom, Akadijom itd., a 1300 manjih plovila ribarilo je na Rtu Sable. Bakalar i skuša hvatani su i usljavani. Najbolje su slane ribe na Malagu i Kanare, drugu najbolju vrstu slali su na portugalske otoke, a najgore na Barbados da se koriste u prehrani crnačkih robova. Tijekom 17. stoljeća vode Zapadne Indije bile su preplavljene plaćenicima koji su bili naručeni da plijene španjolsku trgovinu. Nije samo vlada izdavala takve naredbe, nego i svaki kolonijalni guverner, a nerijetko je bilo teško razlikovati zapljenjivanje od piratstva. John Quelch, koji je 1704. godine bio obješen u Bostonu zbog piratstva, pokušavao je zaplijeniti portugalski brod, ali kad se vratio nazad kući u Marblehead, saznao je da ga je taj čin novim mirovnim sporazumom pretvorio u pirata te je optužen i pogubljen zbog piratstva.²⁸

5.5. ZAKONODAVSTVO I KAŽNJAVANJE

Ljudi koji su kontrolirali poslove u Koloniji Massachusetts Bay u vrijeme njezina utemeljenja, određivali su da se ne samo crkve, nego i vlada zajednice koju stvaraju trebaju temeljiti isključivo na učenju Biblije. U povelji je bilo propisano da guverner, zamjenik guvernera i pomoćnici mogu držati sudove "za bolje uređenje poslova", a tako je prvih deset godina Sud asistenata, kako je bio nazivan, vršio cjelokupno pravosudno djelovanje kolonije. Njegovi članovi bili su poznati kao magistrati. Tijekom tog razdoblja proglašeno je tek nekoliko zakona ili naredbi. Kad su se podnijeli prigovori, sud je nakon saslušanja utvrdio je li ponašanje optuženika zaslužilo kaznu, a ako je to bilo tako, tada bi optuženi bili kažnjavani. To je bilo učinjeno bez obzira na engleske običaje.²⁹

Nije bilo definiranog kaznenog zakona, a ono što je činilo zločin i kakvu je kaznu taj zločin zasluživao, bilo je u cijelosti u ovlastima suda. Ako postoji sumnja u ono što bi se trebalo smatrati prekršajem, Biblija je korištena kako bi dala smjernice. Opći je sud, s vremena na vrijeme, kada je bio u nedoumici, postavljao pitanja svećenicima ili starješinama, koji su njima nazad pisano odgovarali, no, ljudi su se ubrzo uznemirili zbog opsega osobnog odlučivanja koje je bilo u rukama

²⁷ isto, str. 145

²⁸ isto, str. 145-146

²⁹ isto, str. 199

magistrata, pa su 1635. godine slobodnjaci tražili kodeks pisanih zakona i imenovan je odbor koji se sastojao od magistrata i svećenika. Osnivanjem tog novog odora nije se mnogo toga postiglo kako bi se popravili odnosi između stanovništva i vladajućeg staleža.³⁰ Godine 1639. bio je upućen još jedan odbor koji je pročitao sve "modele" koji su bili ili trebali biti predstavljeni, sastaviti ih u jedno tijelo i poslati primjerke u nekoliko gradova. To je učinjeno. U listopadu 1641. godine poduzete su akcije koje su dovele do određenog i prihvatljivog rezultata. Velečasni Nathaniel Ward iz Ipswicha, koji je bio obrazovan kao pravnik i koji je prakticirao pravo na engleskim sudovima, bio je zatražen da napravi kopiju sloboda itd. te je devetnaest transkripata poslano u nekoliko gradova Kolonije. Dva mjeseca kasnije na zasjedanju Generalnoga suda, proglašeno je stupanje ovog zakonika na snagu. Zakonik, poznat kao "Tijelo Sloboda", obuhvaćao je oko stotinu zakona, građanskih i kaznenih.

Građanski zakoni bili su daleko napredniji od zakona Engleske u to vrijeme, a bili su i uključeni u svaku kasniju kodifikaciju zakona Kolonije. Neki od njih su na snazi danas, a drugi čine osnovu postojećih zakona.³¹ Kazneni zakoni su preuzeti prvenstveno iz Mozaikovog koda i iako mnogi od njih mogu izgledati surovo i okrutno, kao cjelina, bili su mnogo blaži od kaznenih zakona Engleske u to vrijeme. Nije se upućivalo na engleski običajni zakon. Svi zakonski propisi u vezi s prekršajima temelje se na Bibliji, a marginalne reference na knjigu, poglavlje i stih bile su korištene kako bi vodile buduće djelovanje.

Ovaj Kodeks dobro je služio svojoj namjeni i ostao je na snazi sve do izdavanja pokrajinske povelje 1692. godine, osim u kratkom razdoblju Androsove administracije. Pravosudni sustav Kolonije stoga je predvidio sljedeće sudove: Prvi, Veliki i Opći sud koji posjeduje zakonodavne ovlasti i ograničenu apelacijsku ovlast od Suda asistenata. Drugi, Sud asistenta - Vrhovni sud ili žalbeni sud koji je imao isključivu nadležnost u svim kaznenim predmetima koji se odnose na "život, tijelo ili zabranu", nadležnost u građanskim predmetima u kojima je šteta iznosila više od 100 funti i žalbenu nadležnost iz županijskih kvartalnih sudova. Treći, Županijski ili Niži kvartalni sudovi koji su bili nadležni u svim slučajevima i pitanjima koja nisu bila rezervirana za Sud asistenata ili povjerena povjerenicima za manje slučajeve.³²

³⁰ isto, str. 199

³¹ isto, str. 200

³² isto, str. 201

6. ODNOSI PURITANACA S DRUGIM RELIGIJAMA

Vjerske skupine, poput puritanaca, želeći pobjeći od vjerskih progona u svojoj domovini, stigle su u kolonije i odmah uspostavile vlastiti oblik vjerskog progona. Nije bilo vjerske slobode na područjima koja su naseljavali puritanci, jer nisu tolerirali bilo koji drugi oblik religije. Njihova ideja o vjerskoj slobodi bila je ograničena samo na puritansku religiju. John Winthrop, snažan puritanski vođa, bio je prvi guverner Kolonije Massachusetts Bay. Njegova puritanska vjerska skupina vjerovala je da će uspostaviti čistu crkvu u Novoj Engleskoj koja će ponuditi model za sve crkve. Kongregacijska crkva je konačno izrasla iz puritanske crkve i formalno je osnovana u svim kolonijama kolonijalne Nove Engleske, osim Kolonije Rhode Island koja je podržavao vjersku toleranciju.

Bilo tko koji nije bio u skladu s puritanskim uvjerenjima zvao se nekonformist ili disident i ozbiljno je kažnjen. Kazne nametnute nekonformistima i disidentima uključivale su novčane kazne, bičevanje i kazne zatvora.³³ Puritansko stanovništvo Kolonije Massachusetts Bay progonilo je sve stanovnike koji se nisu pristajali prilagoditi puritanskom načinu života. Četiri kveкера su bila pogubljena, baptisti su bili novčano kažnjavani, zatvarani u zatvor, a neki od njih su bili i bičevani. Jedni od najpoznatijih stanovnika Kolonije Massachusetts Bay koji su bili prognani bili su Roger Williams i Anne Hutchinson.³⁴

Roger Williams i Anne Hutchinson bili su poznati kao rani kolonisti iz Kolonije Massachusetts Bay koji su protjerani zbog svojih vjerskih uvjerenja i pobjegli na Rhode Island. Progoni vještica u Salemu dogodili su se 1692. i bili su još jedan primjer vjerskog zanosa u puritanskoj koloniji Massachusettsa. Suđenja vješticama u Salemu su trajala tri mjeseca u kojima su kao vještice bili optuživani i muškarci i žene. Suđenja su rezultirala sa 100 do 200 uhićenja, devetnaest je osoba osuđeno na smrt vješanjem, jedan starac je pritisnut do smrti pod teškim kamenjem, jedan muškarac je kamenovan do smrti i dva psa pogubljena su kao osumnjičeni suučesnici vještica (familiari).³⁵

³³ *Religion in the Colonies, Land of the Brave*

³⁴ A.E. Johnson, *Was Massachusetts Bay Colony A Theocracy*, *The Independent Scholar Quarterly*, 26(4), str. 2

³⁵ isto

7. ODNOSI S DOMORODCIMA

Područje onoga što se sada zove Južna Nova Engleska i pokriva današnje područje Massachusettsa, Connecticuta i Rhode Islanda, bili su domovina raznih plemena ili skupina starosjedilaca davno prije dolaska europskog stanovništva. Ime današnjeg Massachusettsa je došlo od istoimenog plemena koje je živjelo na tom prostoru. Massachusetts pleme je bilo jako pogođeno epidemijom kuge između 1616. i 1619. godine, koju su francuski trgovci najvjerojatnije donijeli u regiju, a uništili su ga ratovi s Abenakima (poznati kao Tarrentine), ratnim plemenom lovaca koji su živjeli na sjeveru. Nekoć moćno pleme, pleme Massachusetts je gotovo izbrisano za vrijeme engleske kolonizacije. Od 3 000 ratnika 1614. godine, koliko ih je zapisao John Smith, 1631. godine njihov je broj pao na oko 500 ljudi.

Daleko važnije pleme za povijest Nove Engleske bilo je pleme Wampanoag, ponekad nazvani i Pokanoketi po imenu njihovog glavnog sela. Bili su usko povezani s Nausetsima koji su nastanjivali područje Cape Coda.³⁶ Teritorij Wampanoaga bio je poluotok na istočnoj obali Narragansettovog zaljeva i susjednih dijelova, uključujući otoke Martha's Vineyard i Nantucket. To je područje postalo buduće područje kolonije Plymouth i sada je dio države Massachusetts. Neki članovi plemena, uključujući Squanta, Hobbamoocka, Massasoita i Metacoma, također poznatog kao kralj Filip, među najslavnijim su likovima koji se odnose na rane odnose s Englezima zbog njihovih bliskih odnosa s hodočasnici. Wampanoazi su igrali ključnu ulogu u ustanku protiv engleskih imigranata 1675. godine, koji je poznat kao Rat kralja Filipa, nazvan po imenu svog vođe.

Domorodački narodi Južne Nove Engleske živjeli su u plemenskim konfederacijama zvanima *satchedomi*, a na čelu svakog plemena bio je vođa zvan *satchem*. Kad su se prvi engleski kolonisti počeli nastanjivati u regiji Nova Englesku u 17. stoljeću, donijeli su sa sobom određena očekivanja i predrasude o tome domorodačkom stanovništvu. Njihova slika Indijanaca bila je oblikovana spisima prvih istraživača, što često odražava kulturnu pristranost toga vremena. Thomas Morton, naseljenik koji je bio u sukobu sa susjednim puritancima, pohvalio je način života i ponašanje Indijanaca kada se uspoređuju s kršćanima.³⁷

³⁶ Tetek, Richard, *Relations between English Settlers and Indians in 17th Century New England*, Brno: Obrazovni Fakultet, Odsjek za engleski jezik i literaturu, str. 7-8

³⁷ isto, str. 8-9

Godine 1633. engleska puritanska naselja u Plymouthu i Kolonija Massachusetts Bay počeli su se širiti u bogatu dolinu rijeke Connecticut kako bi se uspjeli smjestiti novi doseljenici iz Engleske. Osim poteškoća na putovanju i u izgradnji domova u onome što puritanci smatraju pustinjom, samo jedna velika prepreka zaprijetila je sigurnosti širih naselja: Pequoti. Unatoč ranim pokušajima pomirenja razlika, stalni sukobi uzrokovali su prvi rat između Indijanaca i engleskih doseljenika u sjeveroistočnoj Americi i postavili pozornicu za krajnju europsku dominaciju regijom. Rat nije samo uključivao Pequotove i engleske puritance, već i nekoliko drugih plemena Indijanaca, od kojih su neki, uključujući i pleme Mohega, koji su se borili na engleskoj strani. Pod vodstvom kapetana John Masona iz Connecticuta i kapetana Johna Underhilla iz Kolonije Massachusetts Bay, engleske puritanske trupe, uz pomoć Mohegan i Narragansett saveznika, spalile su selo i ubile 400-700 Pequota. Bitka je okrenula plimu protiv Pequotova i razbila otpor plemena. Mnogi Pequoti u drugim selima pobjegli su i skrivali se među ostalim plemenima, ali većina njih su na kraju ubijeni ili zarobljeni i dani kao robovi u Zapadnu Indiju.³⁸

Zatim se 1675. godine sukob između puritanaca i domorodaca još više zaoštrio. Vidjevši da njegovo pleme gubi svoj teritorij, poglavica Metacomet, pripadnik indijanskog plemena Wampanoag kojeg su Englezi zvali kralj Filip, počeo je napadati puritanska naselja, paliti kuće i okrutno ubijati doseljenike. Puritanci su se osvećivali i tako je rat trajao mjesecima. U kolovozu 1676. godine puritanci su uhvatili Filipa na području Rhode Islanda. Odrubili su mu glavu, a ostatak tijela su raščetvorili. Tako je došao kraj Filipovom ratu i nezavisnom životu američkih starosjedilaca u Novoj Engleskoj.³⁹

³⁸ 1637 – The Pequot War

³⁹ *Tko su bili Puritanci*, Internetska biblioteka Watchtower, str. 13.

Slika 2. - Jednostavan prikaz jednog od sukoba puritanaca i članova domorodačkog plemena Pequota u Pequotskom ratu 1637. godine (https://en.wikipedia.org/wiki/Pequot_War)

8. ZAVRŠNE GODINE KOLONIJE I STVARANJE PROVINCIJE MASSACHUSETTS BAY

Odmah nakon engleske restauracije 1660. godine, kraljevska uprava poduzela je korake kako bi naslijedila puritansku vlast. Posebno je Kolonija Massachusetts Bay nerado priznavala da je kralj imao ovlasti kontrolirati njezino upravljanje. To je dovelo do krize 1660-ih i kasnih 1670-ih godina. Stare kolonije Nove Engleske konačno su se raspršile, a 1691. godine kralj izdaje povelju za novu "Provinciju Massachusetts Bay".

Kolonija Massachusetts Bay, Kolonija Plymouth, Martha's Vineyard, Nantucket, Maine, New Brunswick i Nova Scotia su ovim činom spojeni u jednu političku cjelinu. Nova povelja, koja je formalno produžila glasačka prava i izvan puritanske sekte, dovela je do kraja zajednice Plymouth i Kolonije Massachusetts Bay u manje od jednog stoljeća od njenog osnutka.⁴⁰ Glavni izvor puritanskog propadanja bio je taj da im je britanska vlada odbijala priznati pravo određivanja

⁴⁰ Hamilton, Andrew, *Two Puritan Commonwealths in Massachusetts*

granica i proganjanja heretika. Godine 1664. britanska je vlada odlučila da Englez ne mora biti članom kongregacionalističke crkve da bi se mogao kvalificirati kao slobodnjak u Massachusettsu. Povelja iz 1691. godine propisala je slobodu kršćanske vjerske savjesti (osim papista!); također je okončano pravo kolonije da odabere vlastitog guvernera, ograničava se glasovanje članovima crkve i izbacuje heretike. I dok se politička kontrola smanjuje, postaje sve teže nametnuti puritansku vjersku i moralnu ortodoksiju stanovnicima Nove Engleske. Nakon 1650. godine, Kolonija Massachusetts Bay bila je preplavljena valovima useljavanja ljudi koji nisu bili predani puritanskom načinu života - skloniji komercijalizmu i materijalizmu. Dolazi i do smanjenja puritanske militantnosti, možda zbog puritanskih nemogućih zahtijevanja za konformizmom, emocionalnim intenzitetom i samoodricanjem.⁴¹

⁴¹ MacDonald, Kevin, *A People That Should Dwell Alone, Judaism as a Group Evolutionary Strategy, with Diaspora Peoples*, Bloomington, Writers Club Press, str. 50-51.

9. ZAKLJUČAK

Kolonija Massachusetts Bay bila je jedna od prvih kolonija na području današnje Nove Engleske, ali isto tako i na području današnjih cjelokupnih Sjedinjenih Američkih Država. Englesko puritansko stanovništvo koje je u valovima došlo u prvoj polovici 17. stoljeća, donijelo je svoju vjeru, znanja i običaje u Novi Svijet, nadajući se da ih tamo čeka bolji život i sudbina od onoga koji su živjeli u Engleskoj.

Iako su u prvim godinama nakon dolaska živjeli u suživotu s domorodačkim stanovništvom te često s njim surađivali, ubrzo su se ti odnosi pokvarili te su se vodila dva krvava rata oko teritorija u kojima je ubijeno brojno domorodačko stanovništvo. Kolonija Massachusetts Bay je, kao što sam već spomenuo bila jedna od prvih uspješnih, razvijenih i trajnih kolonija na tlu novog svijeta te je englesko puritansko stanovništvo dolaskom na sjevernoameričko tlo, sa sobom donijelo i neke nove tehnologije, uvelo novu i moderniju ekonomiju te „civiliziralo“ istočnu obalu današnjeg SAD-a, na kojem je do tada živjelo samo domorodačko stanovništvo koje je još živjelo primitivno i plemenskim načinom života. Pobjedama u ratovima protiv domorodaca u ratu 1937. godine nekolicina Indijanaca za koje se smatralo da predstavljaju najveću opasnost je bila zarobljena te su oni postali robovi, a vlasnici su im najčešće ili guverneri, koji su uz indijanske robove imali i nekoliko crnih robova. Ti događaji, zajedno s dovozom crnih robova u južne kolonije, predstavljaju početke robovlasništva u SAD-u. Kolonija Massachusetts Bay svojim je uspješnim ekonomski i teritorijalnim razvojem zajedno sa ostalim kolonijama tog doba postavile su čvrste temelje za uspostavljanje jedinstvene samostalne države Sjedinjenih Američkih Država 1776. godine.

10. LITERATURA

1. Adams, J. T. (1921), *The Founding of New England*, Boston, The Atlantic Monthly Press (<https://archive.org/details/cu31924030933927>)
2. Dow, G. F. (2013) , *Everyday Day Life in the Massachusetts Bay Colony*, Project Gutenberg (<http://gutenberg.polytechnic.edu.na/4/3/9/7/43970/43970-h/43970-h.htm>)
3. Johnson, A. E. (2013), *Was Massachusetts Bay Colony a Theocracy*, The Independent Scholar Quarterly, 26(4), 2-4
(https://www.ncis.org/sites/default/files/tis/NCIS_Nov13.pdf)
4. MacDonald, K. (2002), *A People That Should Dwell Alone, Judaism as a Group Evolutionary Strategy, with Diaspora Peoples*, Bloomington, Writers Club Press
(<http://www.kevinmacdonald.net/diasporapeoples.pdf>)
5. Tetek, R. (2010), *Relations between English Settlers and Indians in 17th Century New England*, Brno: Obrazovni Fakultet, Odsjek za engleski jezik i literaturu
(https://is.muni.cz/th/179860/pedf_m/Relations_between_English_Settlers_and_Indians_in_17th_Century_New_England.pdf)

11. INTERNETSKI IZVORI

1. Arnold, J. L., *Church History: The Reformation in England, part 2*,
(http://reformedperspectives.org/articles/jac_arnold/CH.Arnold.CH.28.html)
2. Brooks, R. C. (2017), *The Great Puritan Migration*,
(<http://historyofmassachusetts.org/the-great-puritan-migration/>)
3. Hamilton, A. (2012), *Two Puritan Commonwealths in Massachusetts*,
(<https://www.counter-currents.com/2012/11/two-puritan-commonwealths-in-massachusetts/>)
4. *Puritan life* (<http://www.ushistory.org/us/3d.asp>)
5. *Religion in the Colonies*, (<https://www.landofthebrave.info/religion-in-the-colonies.htm>)
6. *Tko su bili Puritanci* (<https://wol.jw.org/hr/wol/d/r19/lp-c/102006044>)

7. Winthrop, J. (1630), City Upon a Hill
(<https://www.mtholyoke.edu/acad/intrel/winthrop.htm>)